

Handledning till *Den spanske tomten* av Eva Ullerud

Uppgifter: Introduktion av boken, textfrågor, diskussionsfrågor, bildövning, berättarövning

Bokens lättlästnivå: 4 (1 är lättast och 6 är svårast)

Målgrupp: Handledningen fungerar för unga vuxna och vuxna i olika skolformer och i bokcirklar

Om boken

Lillemor och Torsten Stenlund får en dag en inbjudan på posten. De är välkomna att fira jul på Kanarieöarna hos miljonären Paul Hansson.

Paul kommer att bjuda på allt. Dessutom kommer han att ge varje gäst en noga utvald gåva. Både i julstrumporna och under den enorma granen.

Lillemor är nyfiken på de andra gästerna. Hur känner de egentligen varandra? Och vad är det för prat om pengar? På juldagens morgon har något hänt och Lillemor får i uppdrag att lösa gåtan.

Den spanske tomten är en lättläst pusseldeckare där julens mys blandas med en mordgåta. Författaren Eva Ullerud har skrivit flera deckare tidigare. Detta är hennes första lättlästa bok för vuxna.

Om handledningen

Syftet med handledningen är dels att läsarna ska få en djupare förståelse för texten, dels att inspirera läsarna till eget skapande. Genom att reflektera och på olika sätt arbeta kreativt med texten kan man stimulera ökad läsglädje och läsförståelse.

Handledningen innehåller frågor för att introducera boken för deltagarna, frågor att svara på och samtala om under eller efter läsningen och frågor som rör hela bokens innehåll. På slutet finns skapande övningar att jobba med efter läsningen. Läs boken och använd handledningen så som det passar din grupp eller läsare. Handledningen är framtagen av Jenny Edvardsson, lärare och doktorand i pedagogiskt arbete.

Introduktion av boken

Titta på omslaget. Vad ser du? Vad tror du att boken kommer att handla om? Var tror du att handlingen utspelar sig? Vad heter bokens författare?

Frågor och uppgifter till varje kapitel

En oväntad inbjudan

1. Vad är det för inbjudan som Lillemor och Torsten Stenlund får?
2. Vad betyder det att en inbjudan är oväntad?
3. Har du fått någon oväntad inbjudan någon gång?
4. Vem är Paul Hansson?
5. Vad betyder orden pensionär (sidan 8), miljonär (sidan 10), palats (sidan 10) och långdansen (sidan 10)?

Två dagar före jul

1. På vilken ö ska Torsten och Lillemor fira jul?
2. För Paul är traditioner viktiga. Finns det några traditioner som är viktiga för dig?
3. Torsten har en stråhatt över ansiktet som skydd mot solen. Vet du hur en sådan hatt ser ut? Sök gärna efter bilder på internet.
1. Vilka är det som ska fira jul i Paul Hanssons hus?

Ett pinsamt möte och en vacker dam

1. En del av rubriken på kapitlet är "Ett pinsamt möte". Vilket är det pinsamma mötet i texten?
2. Har du varit med om ett pinsamt möte någon gång?
3. Vem är den vackra damen på tavlan?

Lillemor råkar tjuvlyssna igen

1. Vad tror du att det innebär att vara "älskvärd och artig" (sidan 25)?
2. Daniel är skyldig någon pengar. Varför har han behövt låna pengar, tror du?

Dagen före julafton

1. Vad äter man när man äter spansk julmat? Tycker du att det låter godare än svensk julmat?
2. Till efterrätt får de ostkaka. Har du ätit det någon gång?

Julafton

1. I kapitlet dricker de glögg. Är det en dryck som du tycker om?
2. På julafton är det dags för lekar. De leker blindbock, viskleken och sätta svansen på åsnan. Har du lekt dessa lekar någon gång?
3. Minns du några lekar från din barndom?

Middag och spel på julaftonskväll

1. Det verkar som om Axels relation med Roy och Tony inte är riktigt bra. Kan du hitta några ledtrådar i detta kapitel eller i förra kapitlet som tyder på det?
2. Vet du vad canasta är för spel (sidan 44)? Om inte, sök information om det på internet.

Juldagsmorgon

1. Gästerna reagerar olika på julklapparna de får. Vem tycker du verkar vara mest nöjd? Vem tycker du verkar vara minst nöjd?
2. Vem är det som hittas bakom granen?
3. Varför saknas det en julstrumpa över spisen?

Lillemor får ett uppdrag

1. På sidan 52 står det att de "tittar förbluffat på Paul". Vad betyder ordet förbluffat? Och varför tittar de förbluffat på just Paul?
2. Vilket uppdrag får Lillemor?

Förhör med Tony och Roy Quinton

1. På sidan 61 står uttrycket "synden straffar sig själv". Vad tror du att det betyder?
2. Varför hade Axel krävt Tony och Roy på pengar?
3. Vad får Lillemor veta i förhöret med Tony och Roy?

Förhör med Carlos

1. Vad får Lillemor veta i förhöret med Carlos?

Förhör med Sara och Jim Kopersky

1. Vad betyder ordet alibi (sidan 71)?
2. Vad får Lillemor veta i förhöret med Sara och Jim?

Förhör med Daniel och Tess

1. Vad får Lillemor veta i förhöret med Daniel och Tess?
2. Varför är inte Daniel och Tess längre misstänkta?
3. Vem tror du ska få ärva Paul, om han dör?

Testamentet

1. Paul berättar om sitt testamente för Lillemor. Vem kommer att få ärva honom?

Lillemor närmar sig lösningen

1. På sidan 81 står det att ”stämningen är spänd”. Hur kan du känna, se eller veta att stämningen är spänd?
2. Lillemor vet vem mördaren är. Vet du?

Lillemor börjar berätta

1. Hur reagerar de olika personerna på det som Lillemor berättar? Blir de oroliga, rädda eller kanske arga? Leta efter ledtrådar i texten.

Lillemor avslöjar mördaren

1. Vem mördade Axel?
2. Varför mördades Axel?
3. Varför hade Axel tomt ekläderna på sig när han mördades?

Efter läsningen

1. Titta på omslagsbilden igen. Har du några nya tankar kring bilden nu när du har läst boken? Tycker du att bilden passar ihop med bokens handling?
2. *Den spanske tomten* är en pusseldeckare. Pusseldeckare är en deckare där ett mord ses som en gåta eller ett pussel. Författaren ger små ledtrådar som kan göra att läsaren ibland kan avslöja mördaren innan författarens huvudperson berättar vem mördaren är. Har du läst pusseldeckare förut? Listade du ut vem mördaren var innan Lillemor avslöjade honom?
3. Boken utspelar sig under julen. Firar du jul? Vad tycker du i så fall allra mest om med julen? Har du jultraditioner som påminner om de som finns i boken (som en viss sorts mat och eller särskilda lekar)? Berätta.

Kreativa övningar

Bildövning

Handlingen utspelar sig i ett stort hus med många rum. Måla eller teckna ett av rummen i huset, granen eller poolområdet. Samla alla konstverk och låt varje konstnär berätta om sin bild.

Viskleken

Lek viskleken! Viskleken är en lek där alla sitter i en ring, med lite avstånd mellan varje person. Sedan viskar en person en mening eller ett ord till nästa deltagare. Fortsätt så tills den som sitter bredvid den som började har hört viskningen. Den personen säger meningen högt inför gruppen. Är det samma mening som personen viskade från början? Efteråt kan ni diskutera vad som kan hända när information återberättas i flera steg.